

2. [Preventing drowning: an implementation guide]. Женева: Всесвітня організація охорони здоров'я; 2017 р.

3. Кисельова І.В., Петриченко В.В., Богдан А.М., Гарга А.Й., Галушко О.А. Утоплення: сучасні підходи з позицій доказової медицини. Гострі та невідкладні стани у практиці лікаря. 2017 №2 (65) С.16-23

УДК 159.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ У РАНЬОМУ ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Гнатишак Василина

Цюприк А. Я. канд. пед. наук, доцент

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Професійне самовизначення у ранньому юнацькому віці – це усвідомлене та самостійне рішення вибору професії; важливий крок, оскільки юнак ще немає особливого життєвого досвіду, а тому орієнтований на уявлення про майбутнє. Саме тому дана проблема є актуальною для багатьох людей.

У вітчизняній психології теоретичною основою для розробки проблем різних аспектів самовизначення стали праці К. Абульханової-Славської, Б. Ананьєва, Л. Божович [1], Є. Клімова [3; 4], М. Левітова, О. Леонтєва, А. Петровського, С. Рубінштейна.

Б.С. Волков зазначає, що професійне самовизначення починається ще у ранньому віці. Воно проявляється в іграх дітей і поступово досягає свого завершення, переважно, у юності і молодості. [2, с.122]

Поняття "професійна мотивація" розглядається з таких точок зору: інтересів людини, яка обирає майбутню професію. В цей період учбові предмети розділяються на важливі і не важливі, відповідно до обраного напрямку професійної діяльності; мотивація вибору професії з точки зору здібностей оптанта; вибір професії з точки зору системи цінностей. На цьому етапі молода людина обговорює із знавцями цінності тієї чи іншої професії.

Практичне прийняття рішення включає в себе:

- визначення рівня кваліфікації майбутньої професії, обсяг і строки підготовки до нього.
- вибір спеціальності.

Черговість цих виборів може бути різною. Спочатку можна визначити сферу діяльності, наприклад, а потім рівень кваліфікації. Може бути і навпаки – спочатку вступити до навчального закладу. Такий підхід є більш розповсюджений [5, с.145]. У більшості, у період з 16 до 23 років, юнаки та дівчата одержують освіту в учбових закладах, по обраній професії, чи про-

фесійну підготовку. Хоча бажане майбутнє стало реальністю, та це не приносить задоволення у всіх випадках. Деякі молоді люди розчаровані у виборі професії з ряду причин: не цікава робота, проблеми з керівництвом чи колективом. Проблема адаптації в таких умовах може відобразитись на подальшому професійному зростанні.

Є. Клімов називає обставини, що безпосередньо впливають на вибір професії в юнацькому віці [4]:

1. Позиція старших членів сім'ї та позиція однолітків.
2. Позиція учителів, шкільних педагогів, вихователів та інших дорослих.
3. Особисті професійні плани (уявний образ), що склалися до цього моменту.
4. Здібності, уміння, досягнутий рівень розвитку учня як суб'єкта діяльності.
5. Рівень домагань учня на громадське визнання.
6. Поінформованість.
7. Схильність до тих чи тих видів діяльності.

Отож, професійне самовизначення у ранньому юнацькому віці – це важливий та самостійний крок, що базується на досвіді з дитинства. Завдяки професійним ролям, дитина формує уявлення про значимість праці, спирається здебільшого на інтереси, здібності та систему цінностей.

На думку О. Пряжнікової, значно впливають на професійне і особистісне самовизначення такі характеристики масового суспільства: [6, с.480]

- 1) стандартність ідеалів і цінностей (гроші, престиж, популярність);
- 2) неприпустимість інших варіантів щастя, окрім загальноновизнаної (мріяти тільки про те, про що «належить» мріяти);
- 3) цинізм;
- 4) «бажання зваблювати» з боку громадських людей, які визначають життя суспільства.

Так-от, варто підкреслити, що на професійне і особистісне самовизначення впливають безліч чинників масового суспільства, що визначають спрямованість особистості.

Підсумовуючи вищесказане, можна дійти висновку, що поняття «професійне самовизначення» слід розуміти, як процес становлення мотиваційно-сміслових компонентів суб'єкта праці у цілісному просторі життєвого шляху людини, де успішність професійної діяльності виступає критерієм успіху життя.

Література

1. Божович Л.И. Проблемы формирования личности : [изд. 2-е, стереотипное ; под ред. Д.И. Фельдштейна] /Л.И. Божович.–М. :Издательство “Институт практической психологии”, Воронеж : НПО “МОДЭК”, 1997. – 352 с.

2. Волков Б.С. Психология юности и молодости: Учебник для вузов. – М.: Трикста, 2006. – 256 с.
3. Климов Е.А. Педагогический труд: психологические составляющие / Е.А. Климов. – М.: Изд-во Моск. ун-та; Изд. центр “Академия”, 2004. – 240 с.
4. Климов Е.А. Психология профессионального самоопределения / Е.А. Климов. – М.: Академия, 2004. – С. 351 – 393.
5. Рогов Е.И. Выбор профессии: становление профессионала / Е.И. Рогов. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2003. – 336 с.
6. Пряжников Н.С. Психология труда и человеческого достоинства / Н.С. Пряжников, Е.Ю. Пряжникова. – М.: Академия, 2005. – 480 с.

УДК 177.3

ЗМІНА ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ ЯК НАСЛІДОК ІНФОРМАЦІЙНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Головченко Анна

Усов Д. В., д. філос. наук, професор

**Черкаський інститут пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України**

Світ ціннісних орієнтацій сучасної людини перебуває у стані постійних змін та глибинних трансформацій. Ці процеси змін і трансформацій безпосередньо пов'язані із суспільним явищем, що отримало назву інформаційно-технологічної революції. Вона поширюється на всі сфери соціальної, економічної та соціокультурної діяльності, в першу чергу у сфері комунікації. Дослідники цього феномену особливого значення надають інформаційно-комунікативним технологіям, які докорінним чином змінили соціальну структуру, систему економічних відносин, сферу культури. Процес комунікації розглядається у широкому сенсі, тобто як усі можливі форми та способи міжлюдської взаємодії – вербальне та невербальне спілкування, засоби комунікації та зв'язку, система сучасних транспортних засобів тощо. Створення гіперзвукових літальних апаратів, надшвидкісних потягів, величезні зрушення у галузі телекомунікацій докорінно змінили світ сучасної людини.

Провідні західні соціальні філософи та соціологи (Д. Белл, Д. Рісман, Е. Тоффлер, А. Турен та ін.) починаючи із середини 60-х років ХХ століття зазначають, що найбільш розвинені країни світу вступили у якісно нову стадію соціального розвитку. Основний акцент ними було зроблено на значенні нових інформаційно-комунікативних технологій, які в майбутньому докорінно перетворять соціально-економічну структуру суспільства. Новий соціально-економічний порядок, який приходив на зміну індустріальному